

Remissvar
Socialdepartementet**Dnr**
S2024/01708

Yttrande över Livsviktigt lärande - fler vägar till kunskap för att förebygga suicid (SOU 2024:66)

Sveriges Lärare har inbjudits att svara på rubricerad remiss. Förbundet yttrar sig kring de delar som har konsekvenser för förbundets medlemmar.

Övergripande synpunkter

Nedan redogör vi för förbundets tillstyrkanden, avstyrkanden och förslag. Vi anger förslagens respektive rubriknumrering i slutbetänkandet inom parentes.

Sveriges Lärare instämmer i behovet av att stärka det suicidpreventiva lärandet i samhället. Vi välkomnar utredningens förslag att fördjupa kunskap och strukturer kring suicidprevention. Samtidigt vill vi betona vikten av att skolans uppdrag förblir fokuserat på lärande och utveckling. En väl fungerande skolgång är en viktig friskfaktor och bidrar till elevernas psykiska hälsa. För att möta ungas behov krävs att lärare får goda förutsättningar att utföra sitt kärnuppdrag utan att splittras av ytterligare uppgifter.

Utredningens förslag föregriper i viss mån den pågående elevhälsoutredningen gällande vilka typer av uppdrag som ska åligga elevhälsan. Vissa av förslagen, till exempel gällande ett utökat uppdrag att bedriva behandlande samtal, är också helt beroende av en starkt likvärdighet i elevhälsan. Oavsett om en sådan utveckling av elevhälsans uppdrag är önskvärd eller ej, så omöjliggör dagens olikvärdighet en sådan förändring av uppdraget.

Lärare har en viktig relationell roll och kan därmed bidra till att identifiera och i viss utsträckning stödja elever i behov av hjälp. Därutöver måste en välfungerande elevhälsa kunna ta vid. Förbundet anser dock att frågor av komplex karaktär, såsom suicid, måste hanteras av yrkesgrupper med rätt professionell kompetens för att säkerställa att elever får det stöd de behöver.

Sveriges Lärare tillstyrker:

- Utredningens förslag att öka kunskapen om suicidprevention och behovet av vägledning för skolpersonal (kapitel 5, avsnitt 5.3). Skolans arbete med suicidpreventiva insatser behöver stärkas genom information, rutiner och stöd för att identifiera riskfaktorer och skapa trygghet i skolmiljön.

Sveriges Lärare avstyrker:

- Förslaget att skolan ska få ett utökat uppdrag att bedriva behandlande samtal inom ramen för elevhälsan (kapitel 6, avsnitt 6.2) under rådande förutsättningar. Förbundet anser att förslaget delvis föregriper elevhälsoutredningen och att dagens situation med olikvärdig elevhälsa omöjliggör förslaget. Förbundet ställer sig också tveksamt till ett alltför omfattande behandlingsuppdrag för elevhälsan, då det riskerar att minska fokus på skolans kärnuppdrag och kan leda till att viktiga pedagogiska insatser åsidosätts.

Sveriges Lärare föreslår:

- Att skolans roll fokuseras på att skapa en stabil och tillgänglig lärmiljö som en skyddsfaktor vid kris och trauma (kapitel 7, avsnitt 7.1). Lärare och elevhälsopersonal behöver vägledning för att identifiera tecken på när sorg övergår i patologiska symptom som kräver vidare vårdinsatser. Samtidigt bör resurser riktas mot att stödja lärare i att upprätthålla trygghet och normalitet i skolvardagen.

Avslutande kommentar

För att förebygga suicid och främja psykisk hälsa bland unga måste skolan ges resurser och förutsättningar att utföra sitt kärnuppdrag. En väl fungerande skolgång är en av de starkaste skyddsfaktorerna, och skolans roll bör vara att erbjuda en stabil, trygg och lärorik miljö. Vi uppmanar till fortsatt satsning på att stärka skolans arbete med kunskapsspridning och suicid-prevention, samtidigt som skolans uppdrag hålls tydligt och balanserat för att säkerställa fokus på elevernas välmående och lärande.

Stockholm, 8 januari 2025

Sveriges Lärare

Anna Olskog

Anna Olskog
Förbundsordförande

Per Båvner
Utredare